

Zzp-ers
(en andere éénpersoonsbedrijven)
in West-Brabant

September 2008

I. Zzp-ers in West-Brabant

Wat is een zzp-er?

West-Brabant kent binnen het totale bedrijfsleven een fors aandeel zelfstandigen zonder personeel (zzp-er). Onder een zzp-er wordt verstaan een persoon, eenmansbedrijf, kleine zelfstandige welke niet in een (vast) dienstverband onder eigen verantwoording/beheer (zonder personeel) werkzaamheden aanneemt. De begrippen freelancer, zzp-er en eenmanszaak worden vaak door elkaar gebruikt en typeren alle drie kleine ondernemers. Een freelancer is vrijwel altijd een zzp-er, maar een zzp-er is niet altijd een freelancer. De meeste freelancers hebben een eenmanszaak, maar niet allemaal. En lang niet elke eenmanszaak betreft een freelancer. Zie het onderstaande kader voor meer informatie over de verschillende begrippen. In de onderhavige analyse worden om verwarring te voorkomen alle bedrijven zonder personeel¹ (1 werkzame persoon) als zzp-er getypeerd. Een groot deel hiervan zal zich in de praktijk freelancer of eenmanszaak noemen. Sommige definities van zzp-ers laten bijvoorbeeld handelsbedrijven (detailhandel en groothandel) buiten beschouwing.

Zzp-er versus freelancer

Een zzp-er doet werk dat van oudsher in een dienstbetrekking wordt gedaan. Vaak heeft dit werk een arbeidsintensief karakter, bijvoorbeeld de bouw, de transportsector, de kappersbranche, de zorgsector, interimmanagers, organisatie-adviseurs en automatiseringsdeskundigen.

Freelancers worden meestal gelijkgesteld aan zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers). Dat klopt grotendeels: freelancers hebben doorgaans geen personeel in dienst, zijn gespecialiseerd in hun vak, en bieden hun kennis en ervaring in de vorm van diensten aan. Ze werken bovendien meestal alleen, al zijn er ook samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld een maatschap) of moeten ze op locatie werken. Verder investeren ze niet of weinig in bedrijfsruimte en bedrijfsmiddelen. Het verschil is echter dat het begrip zzp-er eigenlijk meer soorten (en mengvormen van) ondernemers dekt dan de term freelancer: tot de zzp-ers behoren leden van beroepsgroepen die zeker niet geassocieerd worden met een freelance-praktijk (kappers, taxichauffeurs). Zzp-ers zitten ook in sectoren waar freelancers in de regel niet opereren, zoals de bouw, transport en de zorgsector.

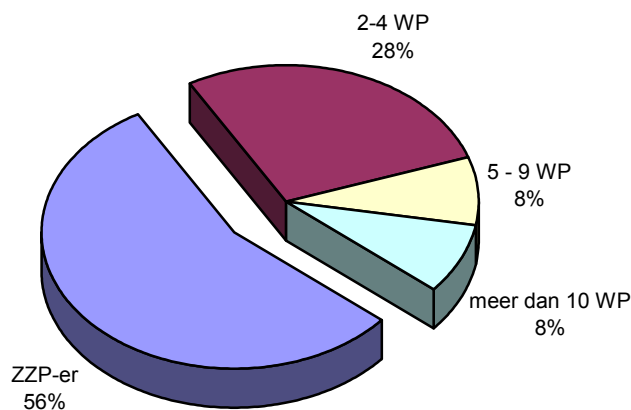
Een freelancer wordt net als een zzp-er alleen beschouwd als zelfstandig ondernemer als hij aan de criteria voor het ondernemerschap voldoet. Zo mogen freelancers die zich voornamelijk laten detacheren door bemiddelingsbureaus zich geen ondernemer noemen van de fiscus. En als je bijvoorbeeld te weinig uren in je zaak steekt of niet voldoende opdrachtgevers hebt, kom je ook niet in aanmerking voor de speciale regelingen en aftrekposten die voor ondernemers gereserveerd zijn. Je diensten worden dan door de fiscus beschouwd als "resultaat uit overige werkzaamheden."

Groot aandeel zzp-ers binnen bedrijfsleven

West-Brabant telt begin 2008 in totaal 37.250 vestigingen. Hiervan kan meer dan de helft (55,6%) aangemerkt worden als zzp-er. Dit aandeel ligt een fractie onder het landelijke percentage (57,2%).

Figuur 1

Aandeel zzp-ers binnen West-Brabant (1 jan. 2008)

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

¹ Alleen zzp-ers die meer dan 15 uur per week werken zijn in de analyse meegenomen.

Zzp-ers vertegenwoordigen dus een groot economisch belang. Kanttekening is wel dat hun aandeel in de totale werkgelegenheid (11,3%) een stuk lager ligt.

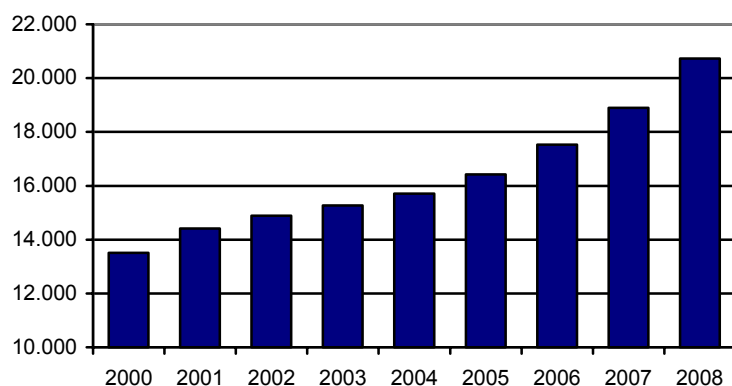
II. Ontwikkeling zzp-ers

Aantal zzp-ers sterk gestegen

In totaal telt West-Brabant per 1 januari 2008 ruim 20.700 zzp-ers. Dit zijn er zo'n 1.800 meer dan in dezelfde periode vorig jaar, een stijging van 9,7%. Het totale bedrijfsleven groeide in deze periode met 5,8%. Vergelijken met het jaar 2000 telt West-Brabant ongeveer 7.200 meer zzp-ers, een groei van maar liefst 53% (totale bedrijfsleven: +25,6%). Er kan dus geconcludeerd worden dat het aantal zzp-ers bovengemiddeld is gegroeid de afgelopen jaren.

Figuur 2

Ontwikkeling van het aantal zzp-ers in West-Brabant tussen 2000 en 2008

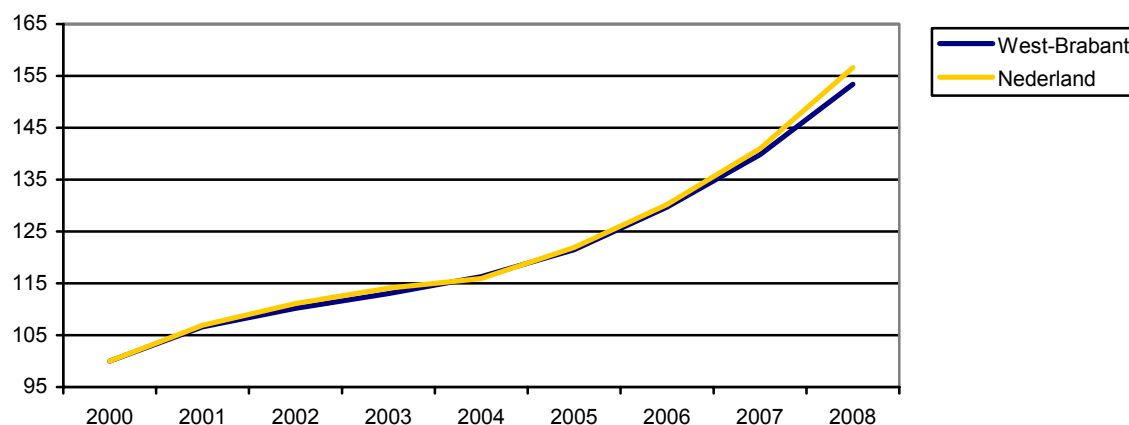
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

West-Brabant parallel aan landelijke ontwikkeling

Over een langere termijn bezien, loopt West-Brabant vrijwel parallel aan de landelijke ontwikkeling. Onderstaande figuur laat de ontwikkeling van de jaarlijkse groei zien van het aantal zzp-ers in West-Brabant en Nederland. Vooral vanaf 2004 zit het aantal zzp-ers fors in de lift.

Figuur 3

Jaarlijkse groei (%) van het aantal zzp-ers in West-Brabant en Nederland tussen 2000 en 2008 (2000=100)

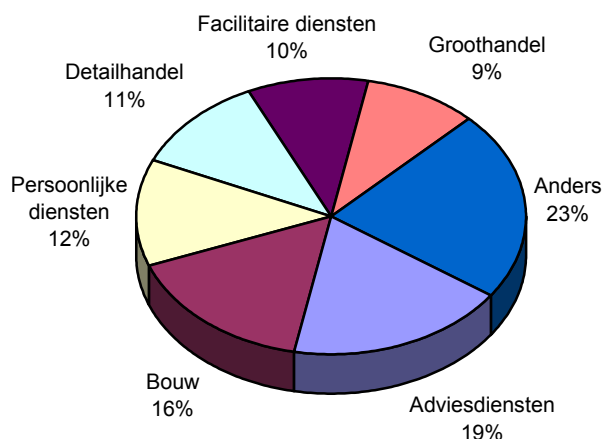
Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Meeste zzp-ers in adviesdiensten en bouw

Het grootste aandeel van de West-Brabantse zzp-ers is te vinden in de adviesdienstensector² (19%) en de bouw (16%). In de sectoren persoonlijke diensten³ (12%), detailhandel (11%), facilitaire diensten⁴ (10%) en de groothandel (9%) zijn ook veel zzp-ers actief.

Figuur 4

Verdeling zzp-ers per sector in West-Brabant op 1 januari 2008

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Aandeel binnen de sector

Als het aandeel zzp-ers binnen de sector onder de loep wordt genomen, scoren de adviesdiensten, persoonlijke diensten en algemene diensten⁵ relatief het hoogst. De adviesdiensten en persoonlijke diensten bestaan voor meer dan 70% uit zzp-ers. Ook de bouw is met een aandeel van bijna 69% een echte 'zzp-sector'.

Tabel 1

Aandeel zzp-ers binnen de sectoren in West-Brabant (per 1 januari 2008)

Sectoren	Aantal zzp-ers	Totaal	Aandeel zzp-ers
Landbouw	593	1.415	41,9
Industrie	1.143	2.726	41,9
Bouw	3.369	4.895	68,8
Groothandel	1.932	4.226	45,7
Detailhandel	2.361	5.838	40,4
Horeca	558	1.777	31,4
Vervoer	743	1.679	44,3
Financiën	464	940	49,4
Adviesdiensten	3.794	5.195	73,0
Facilitaire diensten	2.057	3.286	62,6
Persoonlijke diensten	2.584	3.640	71,0
Algemene diensten	1.131	1.637	69,1
West-Brabant	20.729	37.254	55,6

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

² Het gaat hierbij onder andere om rechtskundige en administratieve diensten, economische diensten (o.a. onderzoeks- en adviesbureaus), ingenieursbureaus en reclamebureaus.

³ Onder andere onroerend goed, cultuur/recreatie, wasserij/stomerij, kappers en schoonheidsverzorging.

⁴ Vooral automatiseringsdiensten

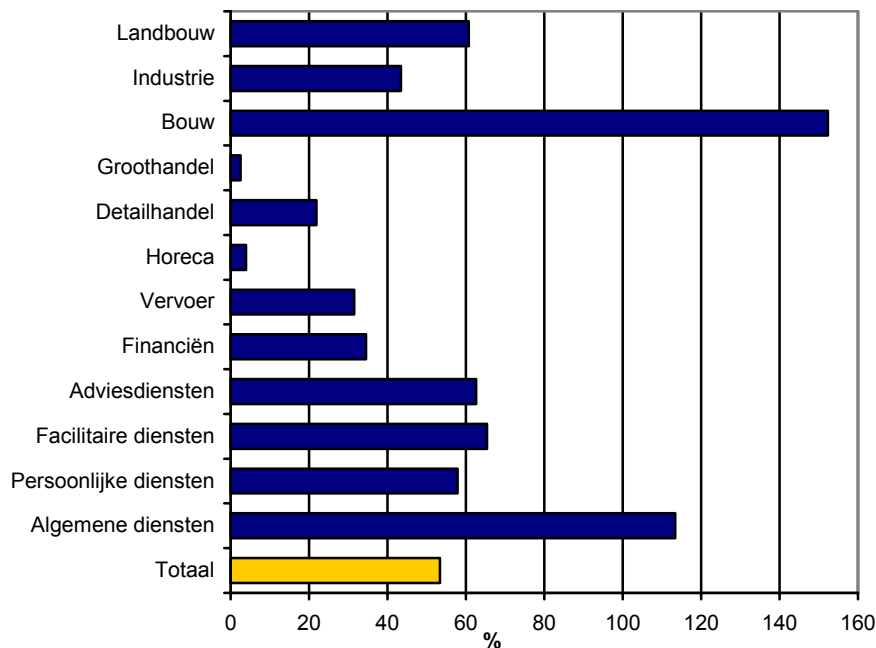
⁵ Onderwijs, gezondheid en welzijn en maatschappelijk werk.

Sterke ontwikkeling zzp-ers in bouwsector

Als de procentuele groei van het aantal zzp-ers binnen West-Brabant tussen 2000 en 2008 wordt bekeken, is er één die er duidelijk uitspringt: de bouwsector. Het aantal zzp-ers is in deze periode ruim verdubbeld (+152%). De sterke groei van het aantal zzp-ers in de bouw kan voor een deel worden verklaard door een duidelijke stijging van het aantal buitenlandse starters. Het gaat hierbij vooral om Polen. Echter ook 'autochtonen' hebben zich de laatste jaren massaal ingeschreven bij de Kamer van Koophandel als zzp-er in de bouw. Naast de bouwsector laten ook de algemene diensten een forse aanwas zien (+113%). Zoals eerder gemeld, is het totaal aantal zzp-ers tussen 2000 en 2008 met 53% toegenomen.

Figuur 5

Groei aantal zzp-ers per sector in West-Brabant tussen 2000 en 2008

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Rucphen kent hoogste aandeel zzp-ers

Van alle zzp-ers in West-Brabant is 29,6% te vinden in de gemeente Breda. Roosendaal volgt op grote afstand met 11,0%, Bergen op Zoom is nummer drie met 9,4%. Wanneer gekeken wordt naar het aandeel van zzp-ers binnen het totale bedrijfsleven in een gemeente verandert het beeld. Rucphen is dan koploper met een aandeel van ruim 60% binnen het totale bedrijfsleven. Steenbergen (58,8%) en Breda (57,9%) completeren de top 3. Over het algemeen zijn de verschillen tussen de gemeenten niet groot. Moerdijk heeft het laagste zzp-aandeel (50,4%).

Tabel 2

Aantal zzp-ers per gemeente (1 januari 2008)

Gemeente	Aantal zzp-ers	% binnen West-Brabant	% binnen bedrijfsleven
Alphen-Chaam	361	654	55,2
Baarle-Nassau	307	557	55,1
Bergen op Zoom	1.946	3.460	56,2
Breda	6.143	10.740	57,2
Drimmelen	843	1.456	57,9
Etten-Leur	1.201	2.244	53,5
Geertruidenberg	689	1.346	51,2
Halderberge	956	1.703	56,1
Moerdijk	1.278	2.538	50,4
Oosterhout	1.754	3.208	54,7
Roosendaal	2.279	4.211	54,1
Rucphen	893	1.478	60,4
Steenbergen	818	1.390	58,8
Woensdrecht	611	1.089	56,1
Zundert	650	1.180	55,1
Totaal West-Brabant	20.729	37.254	55,6
Totaal Nederland	521.109	911.259	57,2

Bron: Kamer van Koophandel Zuidwest-Nederland

Overige feiten over zzp-ers op basis van landelijke cijfers (bron: KvK)

- Van alle zzp-ers is 75% man en 25% vrouw;
- 88% van de zzp-ers is autochtoon en 12% allochtoon;
- De gemiddelde leeftijd van een zzp-er is ongeveer 45 jaar;
- Van het totaal aantal startende ondernemers in 2007 was 85% zzp-er;
- Zzp-ers hadden in 2007 een aandeel van 55% in het totaal aantal opheffingen.